

Pelin OĐUZER

**AVRUPA BİRLİĞİ VE TÜRİK HUKUKUNDA
ÜRETİCİNİN SORUMLULUKTAN
KURTULUŞ SEBEPLERİ**

onikilevha
TIRAKI İTİFAKINDA BİRLİKTE BİRLEŐİŐ KURUMLARI

İÇİNDEKİLER

DANIŞMANIN ÖNSÖZÜ	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER.....	XIII
KISALTMALAR LİSTESİ	XIX
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ÜRÜN SORUMLULUĞUNUN DOĞUŞU VE TARİHİ GELİŞİMİ

A. Amerikan Hukuku.....	10
B. İngiliz Hukuku.....	25
C. 25 Temmuz 1985 tarihli 85/374 sayılı Avrupa Konseyi Ürün Sorumluluğu Yönergesi.....	29
D. Türk Hukuku.....	41
1. 4077 sayılı eTKHK’da Yapılan 2003 Değişikliğinden Önceki Durum.....	41
2. 4077 sayılı eTKHK’da Yapılan 2003 Değişikliğinden Sonraki Durum.....	46
3. 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun Döneminde Ürün Sorumluluğu	50

4. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 71'in Ürün Sorumluluğu Bakımından Değerlendirilmesi.....51
5. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu Madde 66/3'ün Ürün Sorumluluğu Bakımından Değerlendirilmesi..... 56
6. 7223 Sayılı Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu ve Barındırdığı Temel Sorunlar 62
  - a. Üreticilerin İdari Sorumluluğu ile Özel Hukuk Sorumluluğunun Bir Arada Düzenlenmesindeki Sakıncalar 63
  - b. Sorumluluğa Esas Oluşturan “Ayıplı Ürün” ve “Uygunsuzluk” Kavramları Arasındaki Farklar 66
  - c. Tazmin Edilmesi Gereken Zarar Kategorilerinin Açıkça Düzenlenmemesi Sorunu 71
  - d. Değerlendirme 73

İKİNCİ BÖLÜM
ÜRÜN SORUMLULUĞUNUN
SINIRLANMASI İHTİYACI VE
SORUMLULUKTAN KURTULUŞ
SEBEPLERİNİN AMACA GÖRE AYRIMI

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
HUKUK DÜZENİNDEN KAYNAKLANAN
SORUMLULUKTAN KURTULUŞ SEBEBİ:
EMREDİCİ NORMLARA UYULMASI
SEBEBİYLE AYIBIN MEYDANA GELMESİ

- A. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında.....79
  1. Nedensellik Unsuru.....79
  2. Düzenlemenin Emredici Niteliği 82
- B. Türk Hukukunda..... 84

1. Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu'nda..... 84
2. Ayıplı Mal Yönetmeliği Kapsamında..... 86
3. Ara Sonuç ve Öneriler 87

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
ÜRETİCİNİN ÜRÜNÜ PİYASAYA SÜRME
İRADESİNİN BULUNMAMASI NEDENİYLE
SAHİP OLDUĞU SORUMLULUKTAN
KURTULUŞ SEBEPLERİ

- A. ÜRÜNÜN ÜRETİCİ TARAFINDAN PİYASAYA SÜRÜLMEMİŞ OLMASI 89
1. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında.....89
    - a. Piyasaya Sürülme Zamanı..... 90
    - b. Seri Üretim ve Ara Parçalar Bakımından Piyasaya Sürülme Zamanı.....98
    - c. Üretici Benzerleri Bakımından Piyasaya Sürülme Zamanı .. 99
  2. Türk Hukukunda..... 100
- B. ÜRÜNÜN ÜRETİCİ TARAFINDAN NE SATIM VEYA EKONOMİK AMAÇLI DAĞITIM AMACIYLA ÜRETİLMİŞ NE DE TİCARİ FAALİYETİ ÇERÇEVESİNDE ÜRETİLMİŞ YA DA DAĞITILMIŞ OLMASI..... 102
1. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında..... 102
    - a. Ürünün, Satım veya Ekonomik Amaçlı Dağıtım Amacıyla Üretilmemiş Olması..... 104
      - (1) Üreticinin Hangi Andaki Amacının Esas Alınacağı Sorunu 104
      - (2) Ekonomik Amaç Kavramı 106
    - b. Ürünün, Üreticinin Ticari Faaliyeti Çerçevesinde Üretilmemiş Olması 109

c. Ürünün, Üreticinin Ticari Faaliyeti Çerçevesinde Dağıtılmamış Olması	110
2. Türk Hukukunda.....	111

BEŞİNCİ BÖLÜM
ÜRÜNÜN PİYASAYA SÜRÜLDÜĞÜNDE
AYIPLI OLMAMASI VEYA ÜRETİCİNİN
AYIBI BİLEBİLECEK YA DA AYIBA
MÜDAHALE EDEBİLECEK DURUMDA
OLMAMASI NEDENİYLE SAHİP
OLDUĞU SORUMLULUKTAN KURTULUŞ
SEBEPLERİ

A. TÜM HAL VE ŞARTLAR GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULDUĞUNDA, ZARARA SEBEP OLAN AYIBIN, ÜRÜN PİYASAYA SÜRÜLDÜĞÜNDE MEVCUT OLMAMASI.....	115
1. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında.....	115
a. Ürünün Ayıplı Olması.....	118
(1) Ayıp Kavramı.....	118
(2) Haklı Güvenlik Beklentisi	120
(3) Esas Alınacak Kişi Çevresi.....	125
b. Ürünün Piyasaya Sürülme Zamanı.....	127
2. Türk Hukukunda.....	128
B. BİLİMSEL VE TEKNİK BİLGİNİN ÜRÜNÜN PİYASAYA SÜRÜLDÜĞÜ ZAMANDAKİ DURUMUNUN, AYIBIN TESPİT EDİLMESİNE İMKAN VERMEMESİ.....	134
1. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında.....	134
a. Bilim ve Tekniğin Mevcut Durumu.....	140
(1) Bilginin Erişilebilirliği ve Üretici Davranışları	144
(2) Gelişim Riski Savunmasının İngiliz Hukukundaki Görünümü ve Eleştiriler	149

---

b. Üründeki Ayıbın Tespit Edilememesi	155
2. Türk Hukukunda.....	163
a. Genel Olarak.....	163
b. eTKHK Döneminde Gelişim Riski Savunması İçin Ek Bir Koşul: Ürünü İzleme Yükümlülüğü.....	165
c. Ara Sonuç ve Değerlendirme	168
C. ARA PARÇA ÜRETİCİSİNİN SORUMLULUĞU BAKIMINDAN, AYIBIN NİHAİ ÜRÜNÜN TASARIMINDAN VEYA NİHAİ ÜRÜN ÜRETİCİSİNİN VERDİĞİ TALİMATLARDAN KAYNAKLANMASI	169
1. Ürün Sorumluluğu Yönergesi Kapsamında.....	169
a. Ara Parçanın Ayıplı Olmamasına Karşın Nihai Ürünün Tasarımını Nedeniyle Ayıplı Hâle Gelmesi	172
b. Ara Parçanın, Nihai Ürün Üreticisinin Talimatlarından Dolayı Ayıplı Olması.....	173
2. Türk Hukukunda.....	175

ALTINCI BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER

A. Ürün Sorumluluğunun Düzenlenme Biçimi ve Sorumluluğun Doğması ile İlgili Sonuçlar	178
B. Üreticinin Sorumluluktan Kurtuluş Sebeplerine İlişkin Sonuçlar .	185
KAYNAKÇA	191